

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/86/2005

PREFERENCJE PARTYJNE W MAJU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MAJ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

Po okresie szczególnych przeżyć i wyjątkowej atmosfery, jaka nastąpiła w naszym życiu publicznym po śmierci papieża Jana Pawła II, w maju¹ nastąpił powrót do codzienności i zwykłych problemów życia politycznego. W tym miesiącu najważniejszym wydarzeniem, choć z racji wcześniejszych zapowiedzi i wcześniejszego rozpisania ról mającym nieco teatralny charakter, było złożenie dymisji przez premiera Marka Belkę. Jak można się było spodziewać, prezydent Aleksander Kwaśniewski nie przyjął dymisji i obecny rząd będzie prowadził działalność aż do jesiennych wyborów parlamentarnych. Z wydarzeń istotnych dla naszej sceny politycznej trzeba odnotować powstanie trzech nowych ugrupowań - formalne powołanie Partii Demokratycznej - demokraci.pl, mającej ambicję ulokować się w centrum naszej sceny politycznej, powstanie Ruchu Patriotycznego, partii prawicowej utworzonej pod auspicjami Radia Maryja, oraz kolejnej inicjatywy politycznej na lewicy - Unii Lewicy łączącej różne małe ugrupowania lewicowe, ale zarazem dzielącej jeszcze niedawno współrządzącą UP. Z racji terminu powołania tego ostatniego ugrupowania UL nie znalazła się jeszcze w tym miesiącu na naszej liście.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w maju, udział w nich wzięłaby - według własnych deklaracji - blisko połowa Polaków uprawnionych do głosowania (49%, o 2 punkty więcej niż w kwietniu). Prawie co trzeci Polak (31%) jednoznacznie odrzuca uczestnictwo w głosowaniu, a co piąty (20%) jeszcze nie wie, czy wzięłby udział w wyborach, gdyby odbywały się już dziś.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (180) przeprowadzono w dniach 6-9 maja 2005 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	2004						2005						
	w procentach												
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	52	44	40	42	42	45	49	48	50	50	48	47	49
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	18	17	17	21	21	18	18	17	18	18	19	22	20
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	31	39	43	37	37	37	33	35	32	32	33	31	31

Tak samo jak w ubiegłym miesiącu więcej niż co piąty zadeklarowany uczestnik głosowania (22%) nie wie, na którą partię oddałby swój głos.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?														
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V
	2004						2005							
	w procentach													
Trudno powiedzieć	24	21	13	18	15	19	17	19	19	21	21	24	22	22

W maju swe preferencje wyborcze wyraziło zatem blisko dwie piąte uprawnionych do głosowania (38%), o 1 punkt więcej niż miesiąc wcześniej. Pozostali, według swych deklaracji, albo nie wezmą udziału w wyborach (51%), albo chcieliby iść głosować, ale w tej chwili nie wiedzą, na kogo oddaliby swój głos (11%).

W maju, po miesięcznej przerwie, na czele ugrupowań cieszących się wśród Polaków największym poparciem ponownie znalazła się PO, na którą chce głosować jedna czwarta zadeklarowanych wyborców mających sprecyzowane preferencje partyjne (25%). W porównaniu z ubiegłym miesiącem notowania PO poprawiły się o 5 punktów procentowych i są takie same jak na początku roku. Drugie miejsce zajęło PiS, którego poparcie w wyborach - gdyby odbywały się już dziś - zapowiada jedna piąta wyborców

mających określone sympatie partyjne (20%). W porównaniu z ubiegłym miesiącem notowania PiS obniżyły się o 4 punkty procentowe. Kwietniowa zmiana na pozycji lidera rankingu okazała się zatem krótkotrwała - można sądzić, że związana była przede wszystkim z przeżyciami zbiorowymi i wyjątkową atmosferą życia publicznego po śmierci papieża Jana Pawła II. Zapewne wiązała się także z rozpoczęciem (zawieszanej później) kampanii prezydenckiej przez kandydata PiS. Kolejny miesiąc z rzędu nie zmieniły się natomiast notowania Samoobrony, zajmującej trzecie miejsce, na którą zamierza głosować 14% uczestników wyborów mających określone sympatie partyjne. Pozostałe ugrupowania uzyskały w tym miesiącu niższe notowania. Od lutego obserwujemy nieznaczny, ale jednak stały trend obniżania się poparcia dla LPR. W maju na to ugrupowanie jest gotowych głosować 8% wyborców mających określone sympatie partyjne, o 2 punkty mniej niż w ubiegłym miesiącu. Od lutego br. partia ta straciła 5 punktów procentowych. Kolejne miejsce zajmuje SLD, popierane w maju przez 7% wyborców. Jest to wynik o 3 punkty lepszy niż w kwietniu wyjątkowo niekorzystnym dla tego ugrupowania. Także SdPI, druga z lewicowych partii, choć już tylko minimalnie, ale poprawiła swój ubiegłomiesięczny wynik. W maju chęć głosowania na to ugrupowanie zadeklarowało 6% omawianej grupy wyborców. Gdyby wynik ten potwierdził się w wyborach, obie partie miałyby zatem swoją reprezentację w parlamencie. Natomiast na granicy wyborczego progu znalazł się w tym miesiącu PSL, popierany tylko przez 5% wyborców mających sprecyzowane sympatie partyjne. Jest to najśłabszy wynik tej partii od siedmiu miesięcy. Pozostałe ugrupowania nie zdołałyby wprowadzić swych przedstawicieli do nowego Sejmu. Po 3% głosów zyskały w tym miesiącu UP oraz nowo powołana Partia Demokratyczna - demokraci.pl, której popularność śledziliśmy już wcześniej, choć na naszej liście wśród innych konkurentów znalazła się po raz pierwszy. Nowe ugrupowanie osiągnęło nieznacznie gorszy wynik niż średnie notowania UW w ostatnich trzech miesiącach. W maju swoją obecność na scenie politycznej zaznaczyły także KPEiR, którą poparło 2% potencjalnych wyborców oraz UPR, Rodzina-Ojczyzna i DPL (po 1% głosów). Umieszczony także po raz pierwszy na naszej liście Ruch Patriotyczny - ugrupowanie powołane pod patronatem Radia Maryja - nie otrzymało w majowym sondażu żadnego głosu.

Tabela 3

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*									
	VIII 2004	IX 2004	X 2004	XI 2004	XII 2004	I 2005	II 2005	III 2005	IV 2005	V 2005
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	25	25	27	27	27	26	25	22	20	25
Prawo i Sprawiedliwość	16	15	14	17	18	18	15	16	24	20
Samoobrona RP	10	10	12	10	12	11	12	14	14	14
Liga Polskich Rodzin	12	13	14	12	11	12	13	11	10	8
Sojusz Lewicy Demokratycznej	7	9	6	8	5	6	6	6	4	7
Socjaldemokracja Polska	7	7	4	5	4	6	4	3	5	6
Polskie Stronnictwo Ludowe	6	5	6	8	6	7	7	8	4	5
Partia Demokratyczna - demokraci.pl/ Unia Wolności**	4	3	6	3	3	3	5	5	4	3
Unia Pracy	3	4	3	2	2	3	4	3	3	3
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	3	3	3	4	2	3	4	1	2	2
UPR	1	1	1	1	1	1	0	2	2	1
Demokratyczna Partia Lewicy	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1
Rodzina-Ojczyzna	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1
Inne	1	2	2	1	3	2	1	2	3	4
N=	330	331	369	389	377	432	421	371	404	407
*Uwaga: W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, a po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować										
** Dane do kwietnia 2005 odnoszą się do Unii Wolności, a od maja 2005 dotyczą demokracji.pl										

★

★

★

Kwietniowa zmiana na pozycji lidera popularności partii politycznych trwała tylko miesiąc i w maju na to miejsce powróciła PO z dość wyraźną przewagą nad PiS zajmującym drugie miejsce. Jednak w sumie przyszli potencjalni koalicjanci nie zmienili znacząco swego stanu posiadania, w maju popiera ich łącznie 45% wyborców mających sprecyzowane preferencje partyjne, tylko o 1 punkt więcej niż w kwietniu. Trzecią siłą w przyszłym parlamencie ma szansę stać się Samoobrona, którą od trzech miesięcy popiera 14%

ankietowanych, nieco więcej niż przeciętnie w ciągu wcześniejszych ośmiu miesięcy. Natomiast od czterech miesięcy traci zwolenników, choć nieznacznie, LPR - w tym czasie ugrupowanie to utraciło ponad jedną trzecią swego elektoratu. Nieco poprawiły swoje notowania partie lewicy - gdyby wybory odbywały się już teraz, w nowym parlamencie znaleźliby się przedstawiciele SLD i SdPi. Natomiast ciągle trwa kryzys PSL, który w tym miesiącu znalazł się na granicy wyborczego progu. Do nowego parlamentu samodzielnie nie weszłaby UP. Poniżej wyborczego progu kształtuje się także poparcie dla nowego ugrupowania - Demokratów.pl, jednak trzeba wziąć pod uwagę, że instytucjonalnie jest to ciągle nowa propozycja wyborcza na naszej scenie politycznej.

Opracował

Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?
 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	49	20	31	1052
Płeć				
Mężczyźni	59	15	27	498
Kobiety	41	24	35	554
Wiek				
18-24 lat	51	16	33	161
25-34	46	21	33	191
35-44	44	20	35	181
45-54	54	22	25	202
55-64	56	16	27	123
65 lat i więcej	47	20	33	194
Miejsce zamieszkania				
Wieś	47	21	31	384
Miasto do 20 tys.	49	21	30	131
20-100 tys.	48	21	30	212
101-500 tys.	50	16	34	200
501 tys.i więcej mieszk.	56	16	28	126
Wykształcenie				
Podstawowe	43	21	36	307
Zasadnicze zawodowe	49	21	31	268
Średnie	51	17	32	364
Wyższe	64	20	16	113
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	68	18	14	77
Prac.umysł.niż.szczebła	53	19	28	81
Pracownicy fiz.- umysł.	42	22	36	92
Robotnicy wykwalifikowani	52	18	30	88
Robotnicy niewykwalifik.	44	22	33	39
Rolnicy	59	28	12	56
Pracujący na własny rach.	45	19	37	42
Bierni zawodowo				
Renciści	46	16	38	120
Emeryci	49	19	32	209
Uczniowie i studenci	48	17	35	77
Bezrobotni	43	22	34	123
Gospodynie domowe i inni	44	18	38	47
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	51	21	28	168
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	62	18	20	62
sekt. pryw. poza rolnict.	50	19	31	191
prywatnym gosp. rolnym	58	26	16	60
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	43	17	40	130
301-500	43	20	37	167
501-900	51	19	30	206
901-1200	63	17	19	84
Powyżej 1200 zł	61	13	27	74
Ocena własnych war. mater.				
Złe	45	18	37	335
Średnie	50	22	28	455
Dobre	54	16	30	261
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	50	19	31	91
Raz w tygodniu	54	19	27	566
1-2 razy w miesiącu	42	24	34	164
Kilka razy w roku	44	19	37	157
W ogóle nie uczestniczy	39	13	48	73
Poglądy polityczne				
Lewica	64	9	27	146
Centrum	43	21	36	270
Prawica	65	17	19	316
Trudno powiedzieć	33	26	41	317

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	Centrum	ChD III RP	DPL	IdP	KPEiR	LPR	Demokraci. pl	PLD
Ogółem	1	0	1	0	2	8	3	0
Płeć								
Mężczyźni	1	0	1	0	1	6	4	0
Kobiety	0	0	1	0	3	10	3	1
Wiek								
18-24 lat	1	2	2	2	0	3	9	0
25-34	2	0	0	0	0	8	2	0
35-44	0	0	2	0	0	11	1	0
45-54	0	0	0	0	1	8	4	0
55-64	0	1	0	0	5	5	3	2
65 lat i więcej	0	0	3	0	7	10	1	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	0	0	1	0	2	10	2	0
Miasto do 20 tys.	2	0	0	0	2	4	0	2
20-100 tys.	2	1	1	0	4	8	5	0
101-500 tys.	0	2	2	0	1	8	3	0
501 tys. i więcej mieszk.	0	0	0	2	0	6	9	0
Wykształcenie								
Podstawowe	0	0	3	1	6	8	0	1
Zasadnicze zawodowe	0	1	1	0	2	11	1	0
Średnie	2	1	1	0	1	6	6	0
Wyższe	0	0	0	0	0	5	6	0
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	0	0	0	0	2	8	0
Prac. umysł. niż. szczebla	0	0	4	0	0	4	11	0
Pracownicy fiz.- umysł.	3	0	0	0	0	9	3	0
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	0	0	0	8	0	0
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	7	0	6	0	6	0
Rolnicy	0	0	0	0	0	9	0	0
Pracujący na własny rach.	0	0	0	0	0	6	6	0
Bierni zawodowo								
Renciści	0	0	0	0	4	12	2	0
Emeryci	0	1	3	0	7	6	1	1
Uczniowie i studenci	0	4	0	4	0	4	8	0
Bezrobotni	0	0	0	0	0	16	0	0
Gospodynie domowe i inni	8	0	0	0	0	24	0	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	0	0	2	0	0	6	4	0
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	0	0	0	0	0	0	0	0
sekt. pryw. poza rolnict.	0	0	1	0	1	8	9	0
prywatnym gosp. rolnym	0	0	0	0	0	8	0	0
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	0	0	0	0	0	18	0	0
301-500	0	0	0	0	5	8	3	0
501-900	0	1	4	0	3	4	1	1
901-1200	0	0	0	0	0	5	2	0
Powyżej 1200 zł	0	0	0	0	2	2	10	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	1	0	1	0	4	14	1	0
Średnie	0	0	2	0	2	4	2	1
Dobre	1	1	0	1	0	8	8	0
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	0	0	0	6	18	5	0
Raz w tygodniu	1	1	1	0	2	7	2	0
1-2 razy w miesiącu	0	0	2	0	3	9	4	0
Kilka razy w roku	2	0	0	0	0	5	6	0
W ogóle nie uczestniczy	0	0	3	0	0	5	7	0
Poglądy polityczne								
Lewica	0	0	4	0	0	3	3	0
Centrum	0	1	1	0	2	3	5	0
Prawica	1	0	0	0	1	11	4	1
Trudno powiedzieć	0	1	0	2	8	11	0	0

(continued)

Tabela 2 (cd.). Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	PO RP	PPS	PSL	PiS	RO	Samoobrona	SdPl	SLD
Ogółem	25	0	5	20	1	14	6	7
Płeć								
Mężczyźni	27	0	5	21	0	15	6	6
Kobiety	22	0	6	19	2	12	6	8
Wiek								
18-24 lat	33	0	7	12	0	12	8	7
25-34	27	0	2	18	0	7	11	8
35-44	29	0	6	31	0	13	1	2
45-54	18	0	6	21	0	19	5	11
55-64	32	2	5	26	3	5	3	5
65 lat i więcej	17	0	5	14	2	24	7	7
Miejsce zamieszkania								
Wieś	13	1	9	18	1	28	2	10
Miasto do 20 tys.	26	0	8	22	0	11	6	7
20-100 tys.	25	0	4	23	1	5	13	5
101-500 tys.	34	0	2	25	0	10	3	5
501 tys.i więcej mieszk.	43	0	0	14	2	3	7	4
Wykształcenie								
Podstawowe	10	0	5	22	3	30	0	2
Zasadnicze zawodowe	19	1	8	23	0	18	2	9
Średnie	31	0	3	20	0	6	11	7
Wyższe	47	0	3	13	0	1	7	8
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier.,inteligencja	34	0	1	21	0	0	15	15
Prac.umysł.niż.szczebła	45	0	0	14	0	6	9	0
Pracownicy fiz.- umysł.	21	0	3	24	0	10	9	8
Robotnicy wykwalifikowani	23	0	7	21	0	15	3	15
Robotnicy niewykwalifik.	17	6	10	6	0	20	6	16
Rolnicy	9	0	13	31	3	28	0	3
Pracujący na własny rach.	36	0	0	24	0	0	7	0
Bierni zawodowo								
Renciści	16	0	9	25	5	20	2	3
Emeryci	22	0	3	24	0	19	5	6
Uczniowie i studenci	40	0	5	15	0	6	10	5
Bezrobotni	20	0	9	8	0	24	0	3
Gospodynie domowe i inni	27	0	0	25	0	11	0	5
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	29	1	1	19	0	10	12	9
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	46	0	0	23	0	0	10	13
sekt. pryw. poza rolnict.	24	0	6	19	0	10	5	8
prywatnym gosp. rolnym	8	0	12	32	3	30	0	3
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	12	0	12	15	0	28	5	2
301-500	21	0	7	26	0	16	5	8
501-900	21	0	2	30	2	10	5	10
901-1200	32	0	5	24	0	14	5	13
Powyżej 1200 zł	41	0	2	8	0	11	18	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	19	0	6	24	2	15	3	4
Średnie	26	0	5	22	0	17	4	8
Dobre	31	1	5	13	0	7	10	9
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	19	0	0	23	4	12	3	0
Raz w tygodniu	23	0	8	23	1	15	5	5
1-2 razy w miesiącu	25	0	0	18	0	16	6	11
Kilka razy w roku	39	0	4	12	0	14	7	10
W ogóle nie uczestniczy	25	0	0	13	0	4	9	19
Poglądy polityczne								
Lewica	13	0	3	2	0	12	22	28
Centrum	25	0	11	25	0	11	5	5
Prawica	33	0	4	27	1	11	1	1
Trudno powiedzieć	19	0	3	14	3	31	0	1

(continued)

Tabela 2 (cd.). Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	SD	UPR	UP	Zieloni 2004	Inne partie	Liczba osób
Ogółem	0	1	3	0	4	407
Płeć						
Mężczyźni	0	1	3	0	1	242
Kobiety	1	1	4	1	1	165
Wiek						
18-24 lat	1	0	0	1	0	65
25-34	2	4	9	1	0	63
35-44	0	1	3	0	0	70
45-54	0	1	5	0	1	90
55-64	0	0	0	0	3	55
65 lat i więcej	0	0	3	0	0	64
Miejsce zamieszkania						
Wies	0	0	3	1	0	135
Miasto do 20 tys.	2	0	9	0	0	52
20-100 tys.	1	0	0	0	3	80
101-500 tys.	0	2	3	0	0	78
501 tys.i więcej mieszk.	0	6	3	1	0	61
Wykształcenie						
Podstawowe	0	0	8	0	0	88
Zasadnicze zawodowe	0	1	2	0	2	116
Średnie	1	1	2	1	1	140
Wyższe	2	4	3	0	0	63
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	2	0	2	0	0	45
Prac.umysł.niż.szczebła	0	0	7	0	0	29
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	3	5	3	33
Robotnicy wykwalifikowani	2	0	3	0	2	39
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	0	15
Rolnicy	0	0	5	0	0	23
Pracujący na własny rach.	0	22	0	0	0	17
Bierni zawodowo						
Renciści	0	0	0	0	2	43
Emeryci	0	0	1	0	0	76
Uczniowie i studenci	0	0	0	0	0	32
Bezrobotni	0	3	17	0	0	40
Gospodynie domowe i inni	0	0	0	0	0	15
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	2	0	3	0	1	63
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	0	0	6	2	0	32
sekt. pryw. poza rolnict.	1	4	2	1	1	84
prywatnym gosp. rolnym	0	0	4	0	0	26
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	0	0	8	0	0	42
301-500	0	0	0	0	2	59
501-900	1	1	2	0	1	89
901-1200	0	0	0	0	0	42
Powyżej 1200 zł	0	6	0	0	0	41
Ocena własnych war. mater.						
Złe	1	0	5	0	1	118
Średnie	0	2	2	1	1	178
Dobre	1	1	4	0	0	111
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	0	10	0	0	27
Raz w tygodniu	0	1	4	0	1	243
1-2 razy w miesiącu	2	3	0	0	2	54
Kilka razy w roku	2	0	0	0	0	58
W ogóle nie uczestniczy	0	0	12	3	0	25
Poglądy polityczne						
Lewica	3	0	4	1	2	76
Centrum	0	0	3	1	1	90
Prawica	0	3	2	0	0	185
Trudno powiedzieć	0	0	7	0	0	56